

**Завдання для учасників III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії
8 КЛАС**

Максимальний час виконання завдань – 180 хвилин

Максимальна кількість балів – 90

ЧАСТИНА 1. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

I. Розв'яжіть хронологічне рівняння. Кожне вказане число для обчислення – 1 бал. Правильно обчислена дата та названі події – 1 бал. Усього – 10 балів.

До року битви на Каталаунських полях додайте рік коронування Міндовга, відніміть число мов, що їх знав Ярослав Осмомисл. Потім відніміть рік битви на Косовому полі та додайте рік першої літописної згадки про Львів. Відніміть рік затвердження Папою Римським ордену єзуїтів і додайте рік першої писемної згадки про Москву. Далі додайте рік досягнення Васко да Гамою берегів Індії й відніміть рік початку тривалого правління Ярослава Володимировича (Мудрого) в Києві. В результаті ви отримаєте рік подій історії України та всесвітньої. Назвіть ці події.

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} + \underline{\quad} - \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

II. Поясніть походження понять і термінів. Витлумачте їхні значення. Складіть із кожним речення, де відобразить поняття чи термін в історичному контексті. *Пояснення походження поняття чи терміна – 1 бал. Витлумачення значення – 0–2 бали (тут і далі – 0 балів – відсутність відповіді, 1 бал – частковість, 2 бали – вичерпність).* Складання речення – 0–2 бали. **Усього – 20 балів.**

Наприклад. Ідеологія (від давньогрецьких слів «ідея» – «прообраз» і «логос» – «слово», «вчення») – сукупність філософських, політичних, релігійних, мистецьких поглядів, що властиві певним суспільствам, верствам або групам. Від першої половини XIX ст. у Великій Британії обидві політичні партії (торі й віги) діяли, опираючись на певну ідеологію: цінності, принципи, способи поведінки в державотворенні.

1. Палеоліт.
2. Митрополія.
3. Мануфактура.
4. Демократія.

8 КЛАС

ЧАСТИНА 2. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

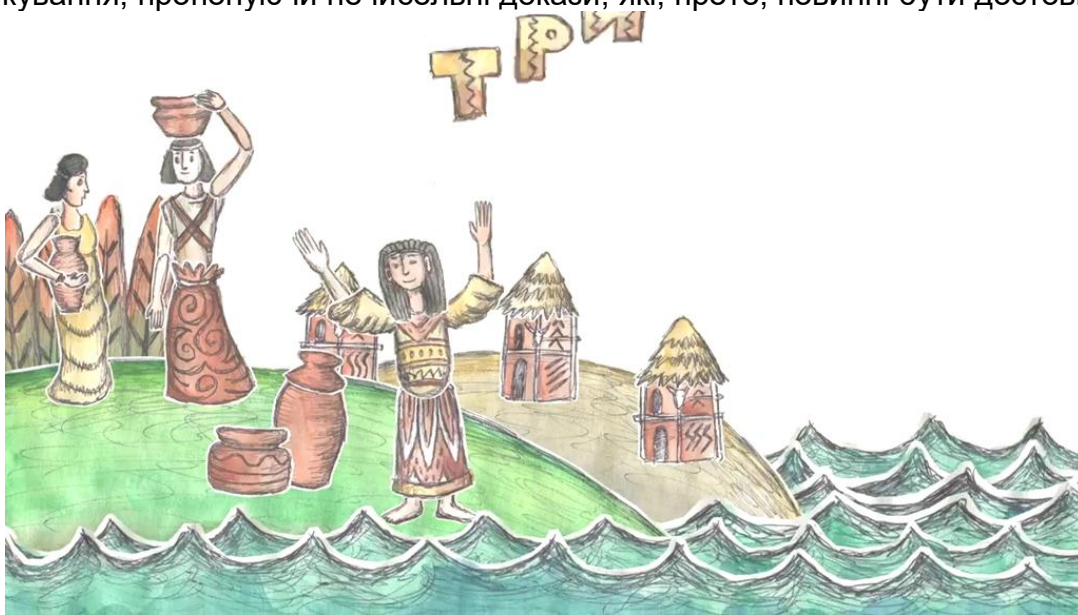
III. Коротко, у вигляді речення-запитання до кросворда, схарактеризуйте історичних діячок/діячів, указуючи період (століття, роки), державу, здобутки та інші індивідуальні ознаки їхньої діяльності. *Кожна характеристика – 0–2 бали. Усього – 16 балів.*

1. Дарій I (Великий).
2. Гомер.
3. Жанна д'Арк.
4. Жан Кальвін.
5. Мстислав Володимирович (Великий).
6. Лев Данилович.
7. Єлизавета Гулевич (Гальшка Гулевичівна).
8. Михайло Дорошенко.

IV. У листопаді 2019 р. музичний гурт «Танок на майдані Конго» за підтримки українського уряду створив мультфільм, де впродовж 5 хв розповідається історія України «від «Великого вибуху» до сьогодення». Слова написав Артем Полежака, музика та спів – Олега Михайлюти (Фагота), анімацію виконав Сашко Даниленко.

Розгляньте стопкадр(и) з мультфільму, впізнайте і назвіть сюжет (явище, процес) історії України, що його відображено. Установіть передумови/причини, відновіть перебіг, визначте результати/наслідки цього сюжету (явища, процесу). Висловіть свої узагальнення та висновки. Відповідь запишіть у вигляді есе. *Назва сюжету (явища, процесу) – 1 бал. Установлення передумов/причин – 0–3 бали (тут і далі – 0 – не виконано; 1–2 – виконано частково; 3 – виконано повністю). Відновлення перебігу – 0–3 бали. Визначення результатів/наслідків – 0–3 бали. Висловлення узагальнень та висновків – 0–3 бали. Дотримання стилю есе – 1 бал. Усього – 14 балів.*

Есе (від однойменного французького слова, що означає «спроба», «нарис») – прозаїчне висловлювання невеликого об'єму та вільної композиції, що відображає індивідуальні враження з конкретного питання і не претендує на вичерпну фактологічну відповідь. Авторка/автор може зосереджуватися на частковому, а не на головному, висловлювати спірні міркування, пропонуючи нечисельні докази, які, проте, повинні бути достовірними.

8 КЛАС

ЧАСТИНА 3. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

V. Розгляньте мапу України. Позначте на ній місця розташування вказаних історично-географічних об'єктів. Зробіть відповідні підписи. *Правильне позначення місця розташування і підписання кожного історично-географічного об'єкта – 1 бал. Усього – 10 балів.*

1. Понт Евксинський.
2. Борисфен.
3. Тірас.
4. Херсонес.
5. Іскоростень.
6. Лучеськ.
7. Юр'їв.
8. Кафа.
9. Мункач.
10. Кодак.

VI. У 2022 р. оновлено зміст навчальних програм з історії для закладів загальної середньої освіти. Опишіть нову тему з історії України, що її відтепер вивчають у 8 класі: «Люблінська унія 1569 р. Устрій Речі Посполитої. Договірний характер королівської влади. Перші безкоролів'я як школа шляхетського самоврядування. Акт Варшавської конфедерації та «Генріхові артикули»». *Опис оцінюватиметься за такими критеріями:* • відповідність опису назві теми – 0–3 бали; • знання та аргументоване, достатнє для розкриття теми, застосування історичних фактів із: хронології; термінології; персоналістики; географії; джерелознавства – 0–3 бали; • з'ясування причинно-наслідкових зв'язків – 0–3 бали; • логічність та послідовність викладу матеріалу – 0–3 бали; • наявність висновків – 0–3 бали; • виявлення загальної ерудиції – 0–3 бали; • дотримання вимог сучасної української мови – 2 бали. **Усього – 20 балів.**

**Завдання для учасників III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії
9 КЛАС**

Максимальний час виконання завдань – 180 хвилин

Максимальна кількість балів – 90

ЧАСТИНА 1. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

I. Розв'яжіть хронологічне рівняння. Кожне вказане число для обчислення – 1 бал. Правильно обчислена дата та названа подія – 1 бал. Усього – 10 балів.

Від року з'їзду князів у Любечі відніміть рік коронування Карла Великого, додайте рік захоплення Києва ханом Батиєм та день (н. ст.) скликання Богданом Хмельницьким Генеральної Ради у Переяславі. Потім додайте рік першої битви гунів із готами, відніміть рік укладання Аугсбурзького релігійного миру. До отриманого результату додайте рік підписання польсько-української Куруківської угоди і число тез, що їх запропонував Мартін Лютер, відніміть дату поділу Римської імперії на Західну і Східну. В результаті ви отримаєте рік події всесвітньої історії. Назвіть цю подію.

$$\underline{\quad} - \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} - \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

II. Поясніть походження понять і термінів. Витлумачте їхні значення. Складіть із кожним речення, де відобразить поняття чи термін в історичному контексті. *Пояснення походження поняття чи терміна – 1 бал. Витлумачення значення – 0–2 бали (тут і далі – 0 балів – відсутність відповіді, 1 бал – частковість, 2 бали – вичерпність).* Складання речення – 0–2 бали. **Усього – 20 балів.**

Наприклад. Ідеологія (від давньогрецьких слів «ідея» – «прообраз» і «логос» – «слово», «вчення») – сукупність філософських, політичних, релігійних, мистецьких поглядів, що властиві певним суспільствам, верствам або групам. Від першої половини XIX ст. у Великій Британії обидві політичні партії (торі й вігі) діяли, опираючись на певну ідеологію: цінності, принципи, способи поведінки в державотворенні.

1. Мезоліт.
2. Теократія.
3. Фритредерство.
4. Монархія.

9 КЛАС

ЧАСТИНА 2. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

III. Коротко, у вигляді речення-запитання до кросворда, схарактеризуйте історичних діячок/діячів, указуючи період (століття, роки), державу, здобутки та інші індивідуальні ознаки їхньої діяльності. *Кожна характеристика – 0–2 бали. Усього – 16 балів.*

1. Соломон.
2. Леонардо да Вінчі.
3. Єлизавета I.
4. Бенджамін Франклін.
5. Роман Мстиславович.
6. Юрій Немирич.
7. Марина Мокієвська (Мазепа).
8. Василь Каразін.

IV. У листопаді 2019 р. музичний гурт «Танок на майдані Конго» за підтримки українського уряду створив мультфільм, де впродовж 5 хв розповідається історія України «від “Великого вибуху” до сьогодні». Слова написав Артем Полежака, музика та спів Олега Михайлюти (Фагота), анімацію виконав Сашко Даниленко.

Розгляньте стопкадр(и) з мультфільму, впізнайте і назвіть сюжет (явище, процес) історії України, що його відображено. Установіть передумови/причини, відновіть перебіг, визначте результати/наслідки цього сюжету (явища, процесу). Висловіть свої узагальнення та висновки. Відповідь запишіть у вигляді есе. *Назва сюжету (явища, процесу) – 1 бал. Установлення передумов/причин – 0–3 бали (тут і далі – 0 – не виконано; 1–2 – виконано частково; 3 – виконано повністю). Відновлення перебігу – 0–3 бали. Визначення результатів/наслідків – 0–3 бали. Висловлення узагальнень і висновків – 0–3 бали. Дотримання стилю есе – 1 бал. Усього – 14 балів.*

Есе (від однойменного французького слова, що означає «спроба», «нарис») – прозаїчне висловлювання невеликого об'єму та вільної композиції, що відображає індивідуальні враження з конкретного питання і не претендує на вичерпну фактологічну відповідь. Авторка/автор може зосереджуватися на частковому, а не на головному, висловлювати спірні міркування, пропонуючи нечисельні докази, які, проте, повинні бути достовірними.

9 КЛАС

ЧАСТИНА 3. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

V. Розгляньте мапу України. Позначте на ній місця розташування вказаних історично-географічних об'єктів. Зробіть відповідні підписи. *Правильне позначення місця розташування і підписання кожного історично-географічного об'єкта – 1 бал. Усього – 10 балів.*

1. Гостинне море.
2. Борисфен.
3. Істр.
4. Тіра.
5. Юр'їв.
6. Ахтіар.
7. Унгвар.
8. Хаджибей.
9. Домаха.
10. Кодак.

VI. У 2022 р. оновлено зміст навчальних програм з історії для закладів загальної середньої освіти. Опишіть нову тему з історії України, що її відтепер вивчають у 9 класі: «Українське питання» в баченні російської влади й громадськості в першій половині XIX ст. Імперська «теорія офіційної народності». Ліквідація Греко-католицької церкви в Російській імперії». *Опис оцінюватиметься за такими критеріями:* • відповідність опису назві теми – 0–3 бали; • знання та аргументоване, достатнє для розкриття теми, застосування історичних фактів із: хронології; термінології; персоналістики; географії; джерелознавства – 0–3 бали; • з'ясування причинно-наслідкових зв'язків – 0–3 бали; • логічність та послідовність викладу матеріалу – 0–3 бали; • наявність висновків – 0–3 бали; • виявлення загальної ерудиції – 0–3 бали; • дотримання вимог сучасної української мови – 2 бали. **Усього – 20 балів.**

**Завдання для учасників III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії
10 КЛАС**

Максимальний час виконання завдань – 180 хвилин

Максимальна кількість балів – 90

ЧАСТИНА 1. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

I. Розв'яжіть хронологічне рівняння. Кожне вказане число для обчислення – 1 бал. Правильно обчислена дата та названа подія – 1 бал. Усього – 10 балів.

До року закінчення Першої світової війни додайте рік Конотопської битви та відніміть рік початку «великої депресії». До отриманого результату додайте рік Липневої революції у Франції та відніміть рік заснування Київського університету Святого Володимира. Потім відніміть число держав Вашингтонської конференції, що підписали угоду про дотримання принципу «відчинених дверей» у Китаї, додайте рік завершення Східної (Кримської) війни, відніміть рік укладення українсько-османської Корсунської угоди та додайте століття, коли Швайпольт Фіоль виготовив першодруки кирилицею. В результаті ви отримаєте рік події історії Великої Британії. Назвіть цю подію.

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} - \underline{\quad} + \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} + \underline{\quad} - \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

II. Поясніть походження понять і термінів. Витлумачте їхнє значення. Складіть із кожним реченням, де відобразіть поняття чи термін в історичному контексті. *Пояснення походження поняття чи терміна – 1 бал. Витлумачення значення – 0–2 бали (тут і далі – 0 балів – відсутність відповіді, 1 бал – частковість, 2 бали – вичерпність).* Складання речення – 0–2 бали. **Усього – 20 балів.**

Наприклад. Ідеологія (від давньогрецьких слів «ідеа» – «прообраз» і «логос» – «слово», «вчення») – сукупність філософських, політичних, релігійних, мистецьких поглядів, що властиві певним суспільствам, верствам або групам. Від першої половини XIX ст. у Великій Британії обидві політичні партії (торі й віги) діяли, опираючись на певну ідеологію: цінності, принципи, способи поведінки в державотворенні.

1. Неоліт.
2. Теологія.
3. Монополія.
4. Республіка.

ЧАСТИНА 2. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

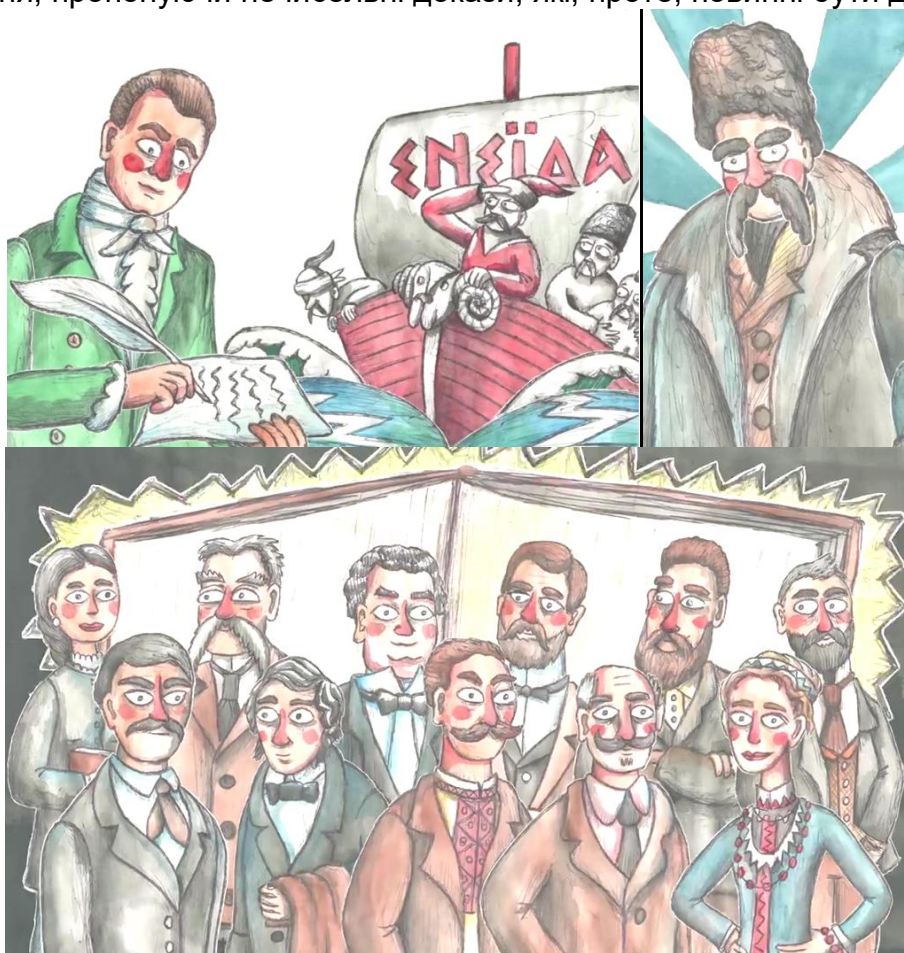
III. Коротко, у вигляді речення-запитання до кросворда, схарактеризуйте історичних діячок/діячів, указуючи період (століття, роки), державу, здобутки та інші індивідуальні ознаки їхньої діяльності. *Кожна характеристика – 0–2 бали. Усього – 16 балів.*

1. Конфуцій.
2. Пітер Брейгель (Старший).
3. Марія-Терезія.
4. Сімон Болівар.
5. Свидригайло Ольгердович.
6. Семен Палій.
7. Соломія Крушельницька.
8. Євген Чикаленко.

IV. У листопаді 2019 р. музичний гурт «Танок на майдані Конго» за підтримки українського уряду створив мультфільм, де впродовж 5 хв розповідається історія України «від “Великого вибуху” до сьогодні». Слова написав Артем Полежака, музика та спів Олега Михайлюти (Фагота), анімацію виконав Сашко Даниленко.

Розгляньте стопкадр(и) з мультфільму, впізнайте і назвіть сюжет (явище, процес) історії України, що його відображено. Установіть передумови/причини, відновіть перебіг, визначте результати/наслідки цього сюжету (явища, процесу). Висловіть свої узагальнення та висновки. Відповідь запишіть у вигляді есе. *Назва сюжету (явища, процесу) – 1 бал. Установлення передумов/причин – 0–3 бали (тут і далі – 0 – не виконано; 1–2 – виконано частково; 3 – виконано повністю). Відновлення перебігу – 0–3 бали. Визначення результатів/наслідків – 0–3 бали. Висловлення узагальнень і висновків – 0–3 бали. Дотримання стилю есе – 1 бал. Усього – 14 балів.*

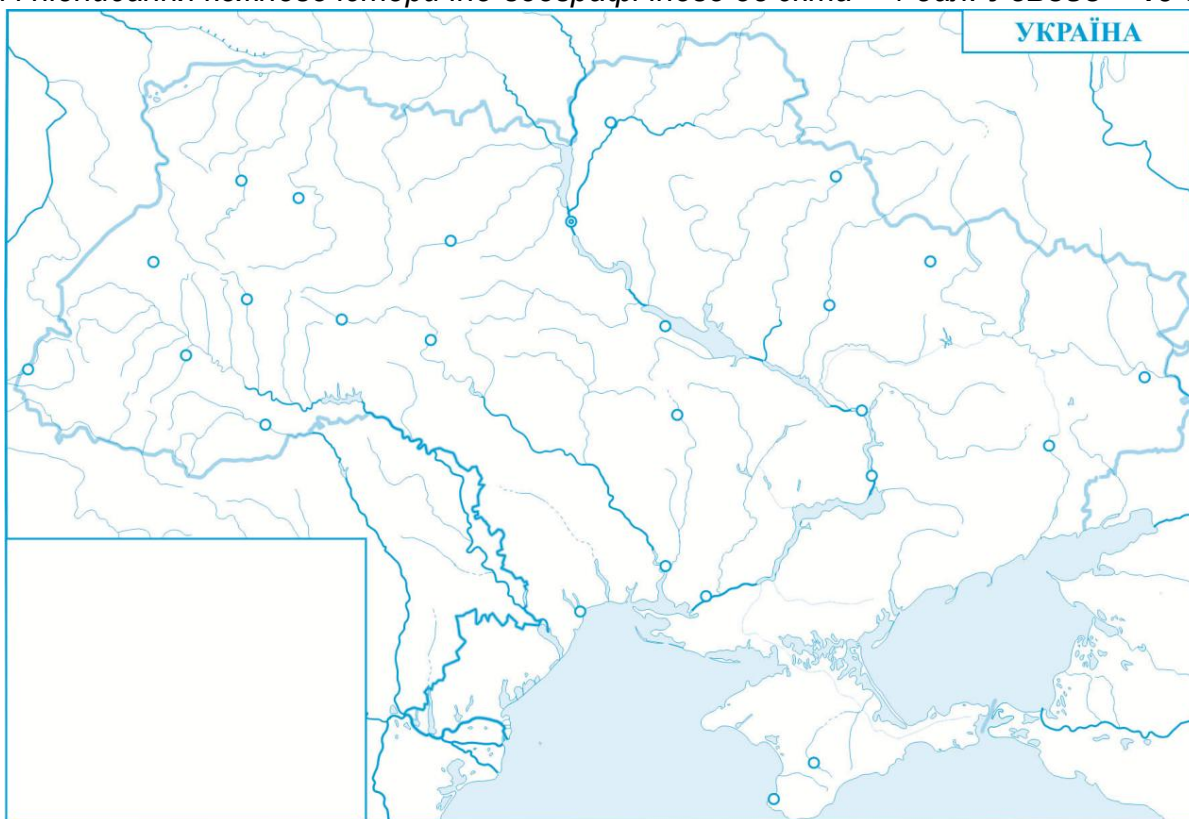
Есе (від однойменного французького слова, що означає «спроба», «нарис») – прозаїчне висловлювання невеликого об'єму та вільної композиції, що відображає індивідуальні враження з конкретного питання і не претендує на вичерпну фактологічну відповідь. Авторка/автор може зосереджуватися на частковому, а не на головному, висловлювати спірні міркування, пропонуючи нечисельні докази, які, проте, повинні бути достовірними.

10 КЛАС

ЧАСТИНА 3. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

V. Розгляньте мапу України. Позначте на ній місця розташування вказаних історично-географічних об'єктів. Зробіть відповідні підписи. *Правильне позначення місця розташування і підписання кожного історично-географічного об'єкта – 1 бал. Усього – 10 балів.*

1. Меотида.
2. Тірас.
3. Гіпаніс.
4. Неаполь Скіфський.
5. Пантікапей.
6. Іскоростень.
7. Кодак.
8. Коцюбіїв.
9. Станіславів.
10. Юзівка.

VI. У 2022 р. оновлено зміст навчальних програм з історії для закладів загальної середньої освіти. Опишіть нову тему з історії України, що її відтепер вивчають у 10 класі: «Державотворча діяльність Української Центральної Ради взимку-навесні 1918 р. Формування української громадянської нації. Закон Української Народної Республіки «Про національно-персональну автономію». Конституція Української Народної Республіки». *Опис оцінюватиметься за такими критеріями:* • відповідність опису назві теми – 0–3 бали; • знання та аргументоване, достатнє для розкриття теми, застосування історичних фактів із: хронології; термінології; персоналістики; географії; джерелознавства – 0–3 бали; • з'ясування причинно-наслідкових зв'язків – 0–3 бали; • логічність та послідовність викладу матеріалу – 0–3 бали; • наявність висновків – 0–3 бали; • виявлення загальної ерудиції – 0–3 бали; • дотримання вимог сучасної української мови – 2 бали. **Усього – 20 балів.**

**Завдання для учасників III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії
11 КЛАС**

Максимальний час виконання завдань – 180 хвилин

Максимальна кількість балів – 90

ЧАСТИНА 1. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

I. Розв'яжіть хронологічне рівняння. Кожне вказане число для обчислення – 1 бал. Правильно обчислена дата та названа подія – 1 бал. Усього – 10 балів.

((До року народження Михайла Грушевського додайте рік (ст. ст.) народження Богдана Хмельницького та рік передання Кримської області до складу Української Соціалістичної Республіки (УССР).) Отриманий результат поділіть на день (ст. ст.) оприлюднення «Положення про селян, що виходять із кріпосної залежності» в Російській імперії. Потім додайте рік створення рад народного господарства в УССР. Відніміть рік здійснення терактів «11 вересня» в Сполучених Штатах Америки.) Отриманий результат помножте на день (ст. ст.) ухвалення Українською Центральною Радою II Універсалу. Потім додайте рік ухвалення Медіоланського едикту і століття трьох поділів Речі Посполитої. В результаті ви отримаєте рік події всесвітньої історії. Назвіть цю подію.

$$((___ + ___ + ___) : ___ + ___ - ___) \times ___ + ___ + ___ = ___$$

II. Поясніть походження понять і термінів. Витлумачте їхня значення. Складіть із кожним речення, де відобразить поняття чи термін в історичному контексті. *Пояснення походження поняття чи терміна – 1 бал. Витлумачення значення – 0–2 бали (тут і далі – 0 балів – відсутність відповіді, 1 бал – частковість, 2 бали – вичерпність).* Складання речення – 0–2 бали. **Усього – 20 балів.**

Наприклад. Ідеологія (від давньогрецьких слів «ідеа» – «прообраз» і «логос» – «слово», «вчення») – сукупність філософських, політичних, релігійних, мистецьких поглядів, що властиві певним суспільствам, верствам або групам. Від першої половини XIX ст. у Великій Британії обидві політичні партії (торі й віги) діяли, опираючись на певну ідеологію: цінності, принципи, способи поведінки в державотворенні.

1. Енеоліт.
2. Філософія.
3. Лендліз.
4. Геополітика.

11 КЛАС

ЧАСТИНА 2. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

III. Коротко, у вигляді речення-запитання до кросворда, схарактеризуйте історичних діячок/діячів, указуючи період (століття, роки), державу, здобутки та інші індивідуальні ознаки їхньої діяльності. *Кожна характеристика – 0–2 бали. Усього – 16 балів.*

1. Вільгельм I Оранський.
2. Вінсент ван Гог.
3. Юзеф Пілсудський.
4. Махатма Ганді.
5. Анна Ярославівна.
6. Ісмаїл Гаспринський.
7. Вільгельм Франц фон Габсбург-Лотрінген (Василь Вишиваний).
8. Алла Горська.

IV. У листопаді 2019 р. музичний гурт «Танок на майдані Конго» за підтримки українського уряду створив мультфільм, де впродовж 5 хв розповідається історія України «від «Великого вибуху» до сьогодні». Слова написав Артем Полежака, музика та спів Олега Михайлюти (Фагота), анімацію виконав Сашко Даниленко.

Розгляньте стопкадр(и) з мультфільму, впізнайте і назвіть сюжет (явище, процес) історії України, що його відображено. Установіть передумови/причини, відновіть перебіг, визначте результати/наслідки цього сюжету (явища, процесу). Висловіть свої узагальнення та висновки. Відповідь запишіть у вигляді есе. *Назва сюжету (явища, процесу) – 1 бал. Установлення передумов/причин – 0–3 бали (тут і далі – 0 – не виконано; 1–2 – виконано частково; 3 – виконано повністю). Відновлення перебігу – 0–3 бали. Визначення результатів/наслідків – 0–3 бали. Висловлення узагальнень і висновків – 0–3 бали. Дотримання стилю есе – 1 бал. Усього – 14 балів.*

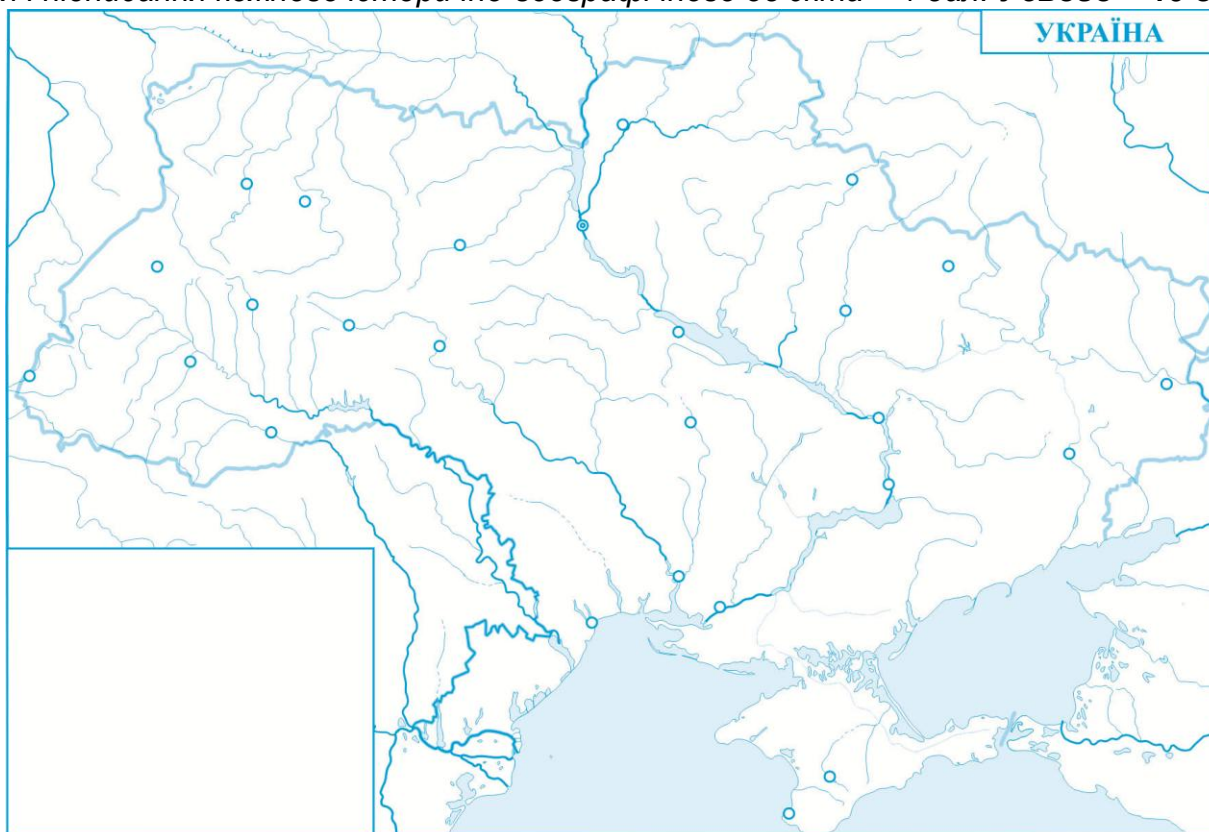
Есе (від однойменного французького слова, що означає «спроба», «нарис») – прозаїчне висловлювання невеликого об'єму та вільної композиції, що відображає індивідуальні враження з конкретного питання і не претендує на вичерпну фактологічну відповідь. Авторка/автор може зосереджуватися на частковому, а не на головному, висловлювати спірні міркування, пропонуючи нечисельні докази, які, проте, повинні бути достовірними.

11 КЛАС

ЧАСТИНА 3. ЧАС ВИКОНАННЯ – 60 хв

V. Розгляньте мапу України. Позначте на ній місця розташування вказаних історично-географічних об'єктів. Зробіть відповідні підписи. *Правильне позначення місця розташування і підписання кожного історично-географічного об'єкта – 1 бал. Усього – 10 балів.*

1. Сурозьке море.
2. Істр.
3. Гіпаніс.
4. Лучеськ.
5. Мункач.
6. Акерман.
7. Домаха.
8. Станиславів.
9. Юзівка.
10. Проскурів.

VI. У 2022 р. оновлено зміст навчальних програм з історії для закладів загальної середньої освіти. Опишіть нову тему з історії України, що її відтепер вивчають в 11 класі: «Національно-визвольний рух у 1944–1950-х рр. на території України. Бій під Гурбами. «Велика блокада» проти Української повстанської армії. Депортації родин повстанців. Оунівський рух в еміграції». *Опис оцінюватиметься за такими критеріями:* • відповідність опису назві теми – 0–3 бали; • знання та аргументоване, достатнє для розкриття теми, застосування історичних фактів із: хронології; термінології; персоналістики; географії; джерелознавства – 0–3 бали; • з'ясування причинно-наслідкових зв'язків – 0–3 бали; • логічність та послідовність викладу матеріалу – 0–3 бали; • наявність висновків – 0–3 бали; • виявлення загальної ерудиції – 0–3 бали; • дотримання вимог сучасної української мови – 2 бали. **Усього – 20 балів.**